

Z8/11. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 5.11.2019

11. Návrh Akčního plánu Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2020-2021

Anotace

Tímto materiálem je předkládán "Akční plán Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2020-2021" (dále jen Akční plán), který je v pořadí druhým prováděcím dokumentem „Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2018-2021“ (dále jen Strategie), která byla schválena Zastupitelstvem města Brna dne 20. 6. 2017 na zasedání Z7/29. Strategie i Akční plán by měly sloužit jako pomocný nástroj pro snižování rizik a zároveň napomoci destigmatizaci osob se závislostním chováním. Oba tyto dokumenty byly vytvořeny tak, aby jejich plnění bylo reálné, konkrétní a pragmatické. Vytvoření Akčního plánu 2020-2021 předcházela setkání s odborníky a průběžné evaluace minulého Akčního plánu, ten však bude možné vyhodnotit v plném rozsahu až po uplynutí doby jeho trvání. Navržený Akční plán konkretizuje opatření a aktivity jednotlivých strategických cílů. Výše finančních prostředků u jednotlivých opatření je pouze orientační a vychází z objemu finančních prostředků, které byly v rozpočtu města Brna na tuto oblast vyčleněny v roce 2019 (programové dotace 8 317 000,- Kč). Po schválení rozpočtu statutárního města Brna pro rok 2020 budou částky v případě změny upraveny. Schválená opatření a aktivity Akčního plánu Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí se stanou v období jeho platnosti součástí výzvy na podávání žádostí o dotace na projekty řešící danou problematiku a na jejich základě budou konkrétní projekty posuzovány a navrhovány k podpoře.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

schvaluje Akční plán Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2020-2021, který tvoří přílohu č. ... těchto usnesení

Stanoviska

Rada města Brna projednala na schůzi R8/044 konané dne 2.10.2019 a doporučila ke schválení.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

PaedDr. Jan Polák CSc.

vedoucí odboru - Odbor sociální péče

25.10.2019 v 13:42

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Radek Řeřicha

pověřen zastupováním dočasně neobsazené funkce
vedoucí/ho úseku - Úsek 4. náměstka primátorky

28.10.2019 v 12:09

Důvodová zpráva

Tímto materiálem je předkládán "Akční plán strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislosti na období 2020-2021" (dále jen Akční plán), který je v pořadí druhým prováděcím dokumentem „Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislosti na období 2018-2021“ (dále jen Strategie), která byla schválena Zastupitelstvem města Brna dne 20. 6. 2017 na zasedání Z7/29.

Strategie i Akční plán by měly sloužit jako pomocný nástroj pro snižování rizik a zároveň napomoci destigmatizaci osob se závislostním chováním. Oba tyto dokumenty byly vytvořeny tak, aby jejich plnění bylo reálné, konkrétní a pragmatické. Akční plán cílí na vnesení inovací do stávajícího systému poskytované péče a služeb, usiluje o ukotvení koordinačních a propojovacích mechanismů v praxi, o posílení povědomí o dané problematice drog a závislosti na úrovni odborné i laické diskuse a o podporu osvědčených a dobrou praxí ověřených postupů z domácích či zahraničních zdrojů využitelných na území města Brna.

Vytvoření Akčního plánu 2020-2021 předcházela setkání s odborníky a průběžné evaluace minulého Akčního plánu, ten však bude možné vyhodnotit v plném rozsahu až po uplynutí doby jeho trvání. Navržený akční plán konkretizuje opatření a aktivity jednotlivých strategických cílů. Výše finančních prostředků u jednotlivých opatření je pouze orientační a vychází z objemu finančních prostředků, které byly v rozpočtu města Brna na tuto oblast vyčleněny v roce 2019 (programové dotace 8 317 000,- Kč). Po schválení rozpočtu statutárního města Brna pro rok 2020 budou částky v případě změny upraveny.

Schválená opatření a aktivity Akčního plánu Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislosti se stanou v období jeho platnosti součástí výzvy na podávání žádostí o dotace na projekty řešící danou problematiku a na jejich základě budou konkrétní projekty posuzovány a navrhovány k podpoře.

Komise sociální RMB.

Hlasování: 8 - pro, 0 - proti, 0 - se zdržel/ z 11 členů. **Usnesení bylo přijato.**

Ing. Bohuňovská	Bc. Milota	Ludvík Kadlec	Mgr. Ing. Vondráčková	Bc. Logrová	Lenka Blašíková	PhDr. Krytinář	Natalie Bezdová	Ing. Karasová	Mgr. Korkešová	Ing. Adam
pro	pro	pro	nepřítomna	pro	omluvena	pro	pro	pro	omluvena	pro

Rada města Brna

Schváleno jednomyslně 10 členy.

JUDr. Vaňková.	Mgr. Hladík	Bc. Kolář	Ing. Pospíšil	JUDr. Kerndl	Ing. Kratochvíl	Ing. Grund	RNDr. Chvátal	Mgr. Suchý	Robert Čuma	Ing. Fišer
pro	pro	nepř.	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro

AKČNÍ PLÁN STRATEGIE POLITIKY STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNA V OBLASTI DROG A ZÁVISLOSTÍ NA OBDOBÍ 2020–2021

| MAGISTRÁT MĚSTA BRNA |
| ODBOR SOCIÁLNÍ PÉČE | KOORDINAČNÍ CENTRUM PREVENCE |

Obsah

1 Základní parametry Akčního plánu na období 2020–2021	3
2 Financování Akčního plánu v období 2020–2021	4
3 Popis opatření a aktivit Akčního plánu k realizaci v roce 2020.....	5
4 Hodnocení a plnění Akčního plánu za období 2020–2021	12
Použité zkratky	13
Strategická mapa pro Akční plán v oblasti drog a závislostí na období 2020–2021.....	14

1 Základní parametry Akčního plánu na období 2020-2021

„Akční plán strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2020–2021“ (dále jen Akční plán) je v pořadí druhým prováděcím dokumentem „Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2018–2021“ (dále jen Strategie), která byla schválena Zastupitelstvem města Brna dne 20. 6. 2017 na zasedání Z7/29. Vytvoření Akčního plánu 2020–2021 předcházela setkání s odborníky a průběžné evaluace minulého Akčního plánu, ten však bude možné vyhodnotit v plném rozsahu až po uplynutí doby jeho trvání.

Strategie i Akční plán by měly sloužit jako pomocný nástroj pro snižování rizik a zároveň napomoci destigmatizaci osob se závislostním chováním. Oba tyto dokumenty byly vytvořeny tak, aby jejich plnění bylo reálné, konkrétní a pragmatické. Akční plán cílí na vnesení inovací do stávajícího systému poskytované péče a služeb, usiluje o ukotvení koordinačních a propojovacích mechanismů v praxi, o posílení povědomí o dané problematice drog a závislostí na úrovni odborné i laické diskuse a o podporu osvědčených a dobrou praxí ověřených postupů z domácích či zahraničních zdrojů využitelných na území města Brna.

Zásadní rozdíl mezi Strategií jako takovou a tímto Akčním plánem spočívá v tom, že Strategie pojednává o dané problematice napříč celým spektrem a Akční plán reaguje na určitou výšeč nastíněných problémů, které budou pod garancí Koordinačního centra prevence (dále jen KCP) a jeho dotačních titulů řešeny v nadcházejících dvou letech. Institucím a organizacím zapojeným do realizace městské politiky drog a závislostí chce KCP zároveň poskytnout co nejlepší možnou podporu a koordinaci.

Délka období

Akční plán je koncipován na 2 roky (období 2020–2021) s předpokladem navazující podpory celé oblasti a budování dlouhodobé politiky města v oblasti drog a závislostí, včetně rozšíření na další cílové skupiny. V souladu s kritérii „Protidrogové strategie EU (2013–2020)“ jsou jednotlivá opatření (aktivity) strategických cílů formulována jako časově omezená, fakticky podložená, s cílem dosáhnout reálných a měřitelných výsledků.

Cílové skupiny

- aktivní uživatelé legálních a nelegálních návykových látek a závislí
- osoby se závislostním chováním
- sociální okolí závislého nebo ohroženého závislostí (rodina, blízcí)
- školní populace (žáci a studenti, rodiče, pracovníci škol a školských zařízení)
- pracovníci realizující programy, služby a vzdělávání v oblasti drog a závislostí
- široká veřejnost (laická i odborná)

Odpovědnost

Koordinaci realizace a průběžné vyhodnocení Akčního plánu bude zajišťovat Magistrát města Brna prostřednictvím KCP Odboru sociální péče ve spolupráci s jednotlivými aktéry působícími v oblasti problematiky drog a závislostí, s ostatními věcně příslušnými odbory MMB, zástupci odborné i laické veřejnosti. Aktivita jsou koncipovány projektově. Kým budou dané aktivity realizovány, bude jasné vždy po vyhodnocení podaných žádostí v rámci konkrétní výzvy daného dotačního programu.

2 Financování Akčního plánu v období 2020–2021

Finanční prostředky pro zajištění aktivit realizovaných v systému péče o osoby potýkající se s problémem závislosti jsou na národní, krajské i místní úrovni čerpány z více zdrojů a rezortů. Část péče o osoby závislé na návykových látkách nebo hazardním hraní, která je vázána na zdravotnická zařízení, zajišťuje Ministerstvo zdravotnictví z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Sociální služby jsou financovány zejména z programů Ministerstva práce a sociálních věcí, Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, z veřejných rozpočtů samospráv (kraje, obce) či z úhrad jejich uživatelů. Opatření realizovaná policejní složkou jsou zajišťována z prostředků Ministerstva vnitra, zatímco programy primární prevence jsou z velké části pokrývány zdroji Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Poskytovatelé mohou získat prostředky také z evropských fondů, případně od sponzorů, donátorů, církví apod.

Statutární město Brno ze svého rozpočtu každoročně vyčleňuje finanční prostředky pro dotační podporu projektů zaměřených na řešení problematiky drog a závislostí. V roce 2019 se v rámci dotačního programu protidrogové prevence jednalo o částku 8 317 000,- Kč formou účelových neinvestičních dotací na činnost NNO a dále prostřednictvím individuálních dotací o 2 877 000,- Kč, tedy v celkové výši o částku 11 194 000,- Kč. Tato částka zůstane pravděpodobně stejná i pro následující dva roky, pro které je tvořen tento Akční plán.

Individuální dotace (detoxy) nebudou zahrnuty do programové dotace, jedná se o částky 1 466 000,- a 1 411 000,- Kč.

Akční plán na období 2020–2021 se soustředí především na opatření a aktivity, jež rozvíjejí a inovují stávající síť poskytovaných činností a služeb a zároveň přinášejí konkrétní řešení problémů a mezer systému péče identifikovaných ve výstupech realizované Analýzy drogové situace ve městě Brně (MMB, 2017).

Následující kapitola 3 (Popis opatření a aktivit Akčního plánu k realizaci v roce 2020) je přehledem vybraných opatření a aktivit Akčního plánu, jejichž realizace je nezbytná pro naplňování cílů Strategie v průběhu prvního roku platnosti Akčního plánu (tedy v roce 2020). V druhém roce trvání Akčního plánu budou aktivity plánované pro rok 2020 pokračovat s ohledem na aktuální vývoj situace ve městě Brně.

3 Popis opatření a aktivit Akčního plánu k realizaci v roce 2020

Výše nákladů potřebných pro realizaci Akčního plánu v rozsahu opatření nezbytných v roce 2020 dosahuje částky 8 317 000,- Kč. Následující tabulka specifikuje využití těchto finančních prostředků na realizaci opatření a aktivit v rámci jednotlivých cílů Strategie.

Strategický cíl 1	Nestigmatizující a kvalitní zdravotní a sociální péče
Opatření 1.1	Přístup k nestigmatizující zdravotní péči pro osoby se závislostním chováním
Popis	Lidé se závislostním chováním, a zejména uživatelé nelegálních drog, mají ztížený přístup ke zdravotní péči (MMB, 2017). Cílem opatření je zajistit, aby osoby se závislostním chováním měly rovnocenné postavení s běžnou populací při využívání veřejných zdravotních služeb. Strategický cíl 1 je úzce propojen s cílem 3, který je věnovaný zajištění specializované péče v rámci nízkoprahových adiktologických služeb. S tím souvisí i zvýšená nabídka sociální asistence, která se zaměřuje na zlepšení přístupu ke zdravotní péči. Cílem je, aby se lidé se závislostním chováním necítili stigmatizováni při využívání zdravotních služeb, mohli otevřeně mluvit o svých problémech, a tím podpořili efektivnější léčbu a řešení problému. Spolupráce mezi adiktologickými službami a porodnicemi podpoří dostupnost zdravotnické péče pro uživatelky drog v průběhu celého těhotenství, a tím přispěje ke snížení závažnosti problémů v poporodní péči.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB, zdravotnická zařízení, komunitní adiktologické služby
Aktivity	1.1.1 Dostupná a cílená sociální asistence pro osoby se závislostním chováním ve vztahu k lékařským zařízením, zejména s porodnicemi, gynekology, ambulancemi, zubními lékaři, psychology, psychiatry, dermatology a praktickými lékaři.
Odhad nákladů města	100 000,- Kč
Opatření 1.2	Rozšíření možností různých forem bydlení pro osoby se závislostním chováním
Popis	Organizace zajišťující adiktologické služby v Brně mohou v současnosti nabídnout pobytovou službu pouze malému počtu svých klientů. S využitím různých nástrojů bude tedy usnadňován přístup klientů adiktologických služeb nejen k přechodnému a azylovému bydlení, ale také ke standardnímu bydlení u soukromých pronajímatelů a sociálnímu bydlení poskytovanému městem. Přechodné bydlení poskytované sociálními službami bude zároveň fungovat jako mezistupeň, na základě kterého budou klienti následně přecházet do standardní formy bydlení. Sociální služby budou poskytovat intenzivní podporu nejen v nalezení, ale také v udržení bydlení a zvyšování jeho kvality. V přístupu k bydlení budou upřednostňovány osoby s mnohočetnými potřebami (např. osoby s duševním onemocněním, pečující o děti, osoby s postižením), u kterých může standardní bydlení s intenzivní podporou pomoci předejít opakovaným návratům do pobytových sociálních služeb a hospitalizací ve zdravotnických zařízeních.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB, NNO poskytující služby pro uživatele drog včetně alkoholu a osoby bez domova
Aktivity	1.2.1 Podpora návaznosti mezi přechodným a obecním/soukromým bydlením pro klienty organizací poskytujících adiktologické služby. 1.2.2 Testování zpracované metodiky týkající se přechodného a dlouhodobého bydlení pro osoby se závislostním chováním.
Odhad nákladů města	30 000,- Kč

Strategický cíl 2	Okamžitá pomoc a komplexní podpora směřující k zotavení
Opatření 2.1	Fungování specializovaného multidisciplinárního týmu zajišťujícího zejména okamžitou pomoc v krizi s možností detoxifikace v různých formách
Popis	V případě krize spojené s užíváním drog nebo závislostí nemá člověk v Brně zpravidla možnost dostat se k okamžité účinné specializované pomoci. Takovou pomoc by měl zprostředkovat multidisciplinární tým, který pracuje jak ambulantní, tak terénní formou, zajišťuje okamžitou pomoc v krizi včetně detoxifikace a formou Case managementu poskytuje kontinuální péči klientovi i jeho širšímu sociálnímu okolí. V Brně je třeba podpořit vznikání multidisciplinárních týmů, zejména jejich rozšíření o zdravotnické pracovníky, a dále podpořit vznik dalších týmů tak, aby byly pokryty potřeby klientů v Brně.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB, Psychiatrická klinika FN Brno, PN Brno, komunitní adiktologické služby
Aktivity	2.1.1 Podpora fungování multidisciplinárních týmů pracujících v terénu a jejich rozšíření o zdravotnické pracovníky. 2.1.2 Podpora vzniku domácích a ambulantních forem detoxifikace, jejichž fungování bude zahrnuto do činnosti příslušných služeb.
Odhad nákladů města	1 500 000,- Kč
Opatření 2.2	Zřízení specializované telefonické a internetové krizové linky provázané s multidisciplinárním týmem pracujícím formou Case managementu
Popis	Osoby, které se dostanou do krize v souvislosti s užíváním drog a závislostí, potřebují často okamžitý kontakt s někým, kdo dobře zná tuto problematiku. Linka bude obsluhována odborníky, kteří jsou obeznámeni s tematikou krizového poradenství, znají dobře síť služeb v Brně a v případě potřeby budou schopni zajistit rychlou odezvu na krizovou situaci. Linka bude sloužit i pro rodinu a blízké uživatelů drog a závislých. Tito lidé se potřebují zorientovat v možnostech pomoci pro závislé, ale často potřebují i pomoc pro sebe.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB, Psychiatrická klinika FN Brno, komunitní adiktologické služby
Aktivity	2.2.1 Udržení provozu stávající linky a podpora rozšíření její provozní doby. 2.2.2 Zajištění informační kampaně mezi organizacemi poskytujícími komunitní adiktologické služby v Brně s cílem propojit podobné aktivity. 2.2.3 Zajištění mezisektorové a mezioborové informační kampaně o aktivitě. 2.2.4 Podpora informační kampaně pro veřejnost.
Odhad nákladů města	480 000,- Kč

Strategický cíl 3	Specializovaná nízkoprahová péče
Opatření 3.1	Zvýšení dostupnosti specializovaných nízkoprahových služeb
Popis	Opatření spočívá především v rozšíření dostupnosti již existujících nízkoprahových programů, a to zejména v exponovaných časech (zejm. dny pracovního volna) a na exponovaných místech. Těmi jsou myšlena taková místa ve městě, kde dochází ke kumulaci mnoha jevů souvisejících s narušováním veřejného pořádku (např. prostor a okolí hlavního nádraží v Brně). Terénní a kontaktní práce na těchto místech bude vycházet z ekologické perspektivy, ve které cílová skupina nehraje primární roli, ale pracovníci se zaměřují na práci s problematickým místem jako takovým. Podstatná je

	snaha o propojení různých služeb a o spolupráci s dalšími subjekty (policejní složky, provozovatelé přilehlých obchodů, služeb či institucí) s cílem snížit výskyt narušování veřejného pořádku a zároveň konstruktivně řešit jeho příčiny. Terénní pracovníci kontaktují osoby, které se na daném místě vyskytují a mohou být ohroženy sociálním vyloučením a bezdomovectvím (často se jedná o uživatele alkoholu, nelegálních drog nebo hráče hazardních her), ale také ostatní osoby a služby vyskytující se v daném prostoru. K naplňování uvedených aktivit, především pak pro zajištění služeb ve skryté populaci problémových uživatelů drog nebo předávání Peer-to-Peer pomoci, je počítáno se zapojováním osob se závislostní zkušeností. Plánovaná je také podpora nově vznikajícího kontaktního centra pro osoby bez domova se závislostním chováním (zejména alkoholu).
Termín	Po celou dobu trvání AP.
Participující subjekty	SMB, NNO poskytující služby pro uživatele drog včetně alkoholu, lidé se závislostní zkušeností
Aktivity	3.1.1 Zajištění dostupnosti nízkoprahového programu pro problémové uživatele drog ve dnech pracovního volna. 3.1.2 Zvýšení kapacity a prostoru pro kontaktní práci. 3.1.3 Terénní práce na exponovaných místech s cílem snižování míry narušování veřejného pořádku (zejm. oblast hlavního nádraží v Brně) ve spolupráci s ostatními relevantními subjekty – v souladu s aktivitou 3.1.4. 3.1.4 Zajištění terénní a kontaktní práce s uživateli návykových látek a hráči hazardních her a spolupráce s nízkoprahovými službami pro osoby bez přístřeší – v souladu s aktivitou 3.1.3. 3.1.5 Podpora realizace koncepce začlenění peer pracovníků do praxe nízkoprahových programů. 3.1.6 Realizace a provoz specializovaného automatu na výdej a příjem injekčních setů a případných rozšíření s dalšími službami v kontextu Harm Reduction.
Odhad nákladů města	3 000 000,- Kč
Opatření 3.2	Specializovaná péče pro skupiny uživatelů drog se zvýšeným rizikem stigmatizace nebo s mnohočetnými potřebami
Popis	Opatření usiluje především o zajištění specializované péče pro aktivní uživatele drog včetně alkoholu se zvýšeným rizikem stigmatizace a osoby ohrožené zvýšenými zdravotními riziky přímo v nízkoprahových službách. Opatření 3.2 tedy navazuje na opatření strategického cíle 1, které řeší zajištění nestigmatizované péče ve standardních institucích. Kromě toho jde také o důraz na práci s osobami po propuštění z věznic či jiných institucí, s migranty a lidmi z etnických menšin, kteří se často nachází mimo standardní instituce nebo služby i díky kulturním nebo jazykovým bariérám.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB, NNO poskytující služby pro uživatele drog včetně alkoholu, lékaři specialisté, Probační a mediační služba
Aktivity	3.2.1 Spolupráce adiktologických terénních služeb s organizacemi a institucemi poskytujícími služby romské a vietnamské komunitě, migrantům, osobám s kriminální minulostí, osobám s postižením a dalším, zejména při práci se společnými klienty, s podporou zapojení peer pracovníků.
Odhad nákladů města	100 000,- Kč

Strategický cíl 4	Kvalitní prevence a včasné řešení problému s užíváním drog a závislostí u dětí a mladistvých
Opatření 4.1	Zvyšování informovanosti a kompetencí rodičů a pedagogů v otázkách drog a závislostí
Popis	Období pozdního dětství a adolescence je kritické pro rozvoj problémů s drogami a pro rozvoj závislostí. Podle některých výzkumů mají pozdější závažné problémy se závislostí v osmdesáti procentech kořeny právě v tomto věku. Přitom však bylo opakovaně prokázáno, že preventivní programy postavené na zastrašování,

	zkreslování a zamlčování faktů a na nulové toleranci vedou spíše ke zvýšení užívání drog. K dětem a dospívajícím se tedy musí především dostávat nezkreslené a vyvážené informace založené na současných vědeckých poznatcích, a zároveň je zapotřebí, aby si osvojovali způsoby, jak tyto informace používat k formování svých postojů a k samostatnému rozhodování. Toto opatření usiluje o ovlivnění těch, kteří jsou dětem nejbližší, tedy rodičů a pedagogických pracovníků. Podporuje aktivity, které budou přispívat k šíření a sdílení informací o drogách a závislostech založených na současných vědeckých poznatcích. Dále potom podporuje získávání kompetencí k práci s dětmi a dospívajícími, které u nich budou rozvíjet kritické myšlení a utváření informovaných a samostatných rozhodnutí.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	PPP Brno, školská zařízení, NNO poskytující příslušné služby
Aktivity	4.1.1 Pořádání komunitních akcí, jejichž součástí bude informační nebo zážitkový blok věnovaný současnému porozumění drogám a závislostem. Tento typ projektů musí být pořádán pro konkrétní lokalitu ve spolupráci s místními organizacemi / institucemi. 4.1.2 Pořádání workshopů / seminářů / vzdělávacích bloků pro rodiče žáků ZŠ a SŠ a/nebo pro pedagogické pracovníky zaměřených na porozumění drogám a závislostem a zároveň na rozvoj komunikačních kompetencí při práci s žáky na toto téma.
Odhad nákladů města	300 000,- Kč

Strategický cíl 5	Dostupná odborná pomoc pro rodinu a blízké
Opatření 5.1	Rozšíření zaměření specializovaných služeb na práci s celými rodinami, rodinnými příslušníky a blízkými závislých
Popis	Stávající nabídka adiktologických služeb je zpravidla orientována individuálně a zaměřuje se na samotné osoby se závislostním chováním. Toto opatření směřuje k obohacení zaměření (nabídky služeb) jednak o rodinné příslušníky závislých, jednak o práci s celými rodinami. Organizace poskytující specializované služby budou podporovány k rozvíjení práce s rodinnými příslušníky a rodinami a k získávání kompetencí v oblasti práce s rodinou a rodinné terapie.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB, komunitní adiktologické služby, zdravotnická zařízení
Aktivity	5.1.1 Zmapovat nabídky pro rodiny a blízké závislých v Brně a zpřehlednit je pro odborníky i veřejnost. 5.1.2 Zajištění informační kampaně mezi organizacemi poskytujícími adiktologické služby v komunitě v Brně s cílem propojit aktivity pro rodiny a blízké.
Odhad nákladů města	0,- Kč Pozn.: Při realizaci aktivity 5.1 se počítá s využitím stávajících služeb a dotačních titulů.

Strategický cíl 6	Snížení rizik v oblasti nočního života a rekreačního užívání drog
Opatření 6.1	Podpora aktivit vedoucích k prevenci ohrožení zdraví a bezpečnosti v důsledku užití drog v prostředí zábavy a nočního života
Popis	Prostředí nočního života představuje kontext, kde dochází tradičně ke zvýšenému užívání legálních i nelegálních drog. Objevují se zde často prvouživatelé a ohrožená mládež, kombinují se rizika vzniklá užitím drog s riziky nevhodného prostředí konkrétního klubu nebo akce. Z okolních zemí k nám v posledních letech a měsících přichází varování před rizikovými tzv. novými psychoaktivními substancemi. Naplněním tohoto opatření město Brno přispěje ke snížení popsanych rizik v oblasti nočního života

	a rekreačního užívání, a to jak mezi samotnými uživateli, tak v rámci širší brněnské veřejnosti. Cílem je přijmout funkční model prevence v oblasti zábavy a nočního života, který nejlépe odpovídá potřebám vzešlým z Analýzy (MMB, 2017), a provázat jej nebo jeho části s dotačními tituly, které se udělují v sociální, zdravotní nebo kulturní oblasti. V důsledku nárůstu výskytu nových syntetických substancí, kolísavé kvality samotných psychoaktivních látek a kontinuálního výskytu prvouživatelů na této scéně by mělo dojít k zavedení účinné kontaktní práce s účastníky nočního života na vybraných akcích. Jako specificky důležitá se jeví kontaktní práce založená na poskytování ověřených informací o účincích a rizicích substancí (včetně testování obsahu substancí), která je považována za jeden z nejúčinnějších způsobů kontaktování skryté populace rekreačních uživatelů nebo prvouživatelů a přímého ovlivnění jejich rizikového chování. Město si zachová roli koordinačního orgánu mezi jednotlivými aktéry, včetně zřízení akční skupiny, která bude schopna reagovat na akutní problémy související s nočním životem nebo související s narušováním veřejného pořádku.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB, vybrané kluby ve městě Brně, Městská policie, Komunitní adiktologické služby, svépomocné iniciativy
Aktivita	6.1.1 Vytvoření seznamu a prioritizace opatření vzájemně provázaných a vedoucích ke snižování popsanych rizikových fenoménů (možnost využití modelů typu „Safer party“ nebo „Hard and Smart“). 6.1.2 Provázání opatření (definovaných v rámci aktivity 6.1.1) s dotační politikou města (zejm. dotačními tituly v oblasti kulturní, zdravotní a sociální). 6.1.3 Vzdělávání neprofesionálů v oblasti prevence a snižování rizik (např. personál klubů, represivní složky, ochranka apod.). 6.1.4 Vytvoření akční skupiny s relevantními aktéry (poskytovatelé služeb, zástupci nočního života, represivní složky), která bude schopna operativně a součinně řešit akutní problémy (např. výskyt substance s rizikovým obsahem; časté konflikty na konkrétním místě nočního života). 6.1.5 Zavedení účinné kontaktní práce v oblasti nočního života založené na poskytování ověřených informací o účincích a rizicích substancí (především pak testování obsahu potenciálně rizikových substancí).
Odhad nákladů města	400 000,- Kč Pozn.: Náklady na realizaci konkrétních opatření plynoucích z aktivity 6.1.1 závisí na formě realizace a typu spolupráce a předpokládá se využití zdrojů mimo SMB. Realizace aktivity 6.1.2 s sebou nese specifické náklady.
Opatření 6.2	Podpora kulturního rozvoje klubů se zohledněním principu snižování rizik
Popis	Opatření 6.2 rozšiřuje opatření 6.1 a specificky se zaměřuje na podporu klubů a kulturních akcí v zavádění principů snižování rizik plynoucích z užívání drog v prostředí nočního života. Cílem je zejména funkční zahrnutí principů snižování rizik do podmínek pro udělování dotací v kulturní a klubové oblasti. Zavedení principů snižování rizik do dotačních výzev by přitom nemělo být represivním, ale spíše motivačním opatřením tak, aby zejména takové kluby a kulturní akce, kde dochází k největší kumulaci rizik, mohly za dodržení podmínek na dotace dosáhnout. To by mělo být také provázáno s certifikátem bezpečnějšího nočního klubu, který bude město ve spolupráci s některou z NNO udělovat.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB, vybrané kluby a kulturní akce ve městě Brně, NNO poskytující příslušné služby
Aktivita	6.2.1 Úprava podmínek pro udělování dotací na jednorázové kulturní akce i dlouhodobý provoz klubů s kulturním obsahem, respektující principy snižování rizik. 6.2.2 Úzká spolupráce vybraných klubů ve skupině nočního života. 6.2.3 Zavedení certifikátu bezpečného nočního klubu (s podporou/záštitou města).
Odhad nákladů města	400 000,- Kč

Strategický cíl 7	Koncepční regulace hazardního hraní a podpora prevence gamblingu
Opatření 7.1	Podpora léčebných a sociálních programů pro hráče a rodiny zejména ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí
Popis	Opatření doplňuje již existující funkční programy v oblasti prevence a léčby gamblingu a zaměřuje se na nejrizikovější část hráčské populace, tedy hráče ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí, u nichž jsou dopady, zejména kvůli nedostatku zdrojů a informací, mnohem větší než u běžné populace. V následujícím období budou podpořeny takové programy, které doplní stávající služby o nabídku podpůrných, preventivních a osvětových aktivit v těchto znevýhodněných skupinách.
Termín	Po celou dobu trvání AP
Participující subjekty	SMB, NNO poskytující příslušné služby a jiní poskytovatelé služeb, Celní správa ČR
Aktivity	7.1.1 Zvýšení informovanosti o možnostech odborné pomoci v této skupině. 7.1.2 Podpora sociální práce s rodinami hráčů a provázanost mezi jednotlivými službami v oblasti pomoci. 7.1.3 Primární prevence mezi sociálně a ekonomicky znevýhodněnými skupinami obyvatel.
Odhad nákladů města	617 000,- Kč
Opatření 7.2	Prevence online a kurzového sázení
Popis	Opatření specificky vychází ze zjištění, že přibývá problémových hráčů v oblasti kurzových a zejména internetových sázek, a také, že větší riziko se objevuje zejména u vrcholových sportovců a lidí ze sportovního prostředí. Jelikož je tento typ hazardu regulován na národní úrovni, město Brno se bude snažit přispět k prevenci rozvoje problémového sázení, jak podporou nabídky pomoci, tak zvyšováním informovanosti.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB, NNO poskytující příslušné služby
Aktivity	7.2.1 Udržení stávajících aktivit a osvětová kampaň zaměřená na rizika kurzového sázení a zvyšování informovanosti o možnostech odborného poradenství a pomoci.
Odhad nákladů města	400 000,- Kč

Strategický cíl 8	Koordinace, informovanost a provázanost
Opatření 8.1	Podpora provázanosti jednotlivých služeb a srozumitelné a racionální informování veřejnosti o rizicích závislostí a možnostech pomoci
Popis	Zdravotní, sociální a další návazné služby pro uživatele drog a závislé jsou organizované v rámci různých subjektů, jejichž provázanost není dostatečná. Zvýšení vzájemné spolupráce a důraz na multiprofesní a mezioborovou spolupráci je nezbytnou podmínkou pro efektivitu jak z pohledu příjemců a poskytovatelů těchto služeb, tak těch, kteří služby finančně zajišťují. Stávající systém současně trpí obecně nedostatečnou informovaností veřejnosti o drogách a závislostech, a tím se vytváří podmínky pro stigmatizaci určitých skupin uživatelů návykových látek a šíření mýtů. Je žádoucí zaměřit se na odbornou mediální osvětu přinášející veřejnosti racionální a vědecké poznatky o legálních i nelegálních drogách, látkových i nelátkových závislostech a jejich dopadech. Pozornost je zde věnována zvýšení informovanosti občanů o ověřených možnostech účinné pomoci a pravidelné komunikaci zainteresovaných osob s veřejností.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB (Městský koordinační tým pro oblast drog a závislostí) ve spolupráci s vybranými subjekty (NNO, zdravotnická a školská zařízení, soukromé subjekty)

Aktivita	8.1.1 Vytvoření webové stránky „mapa pomoci“ ve formě strukturovaného a snadno dostupného přehledu nabízených služeb a aktivit, který bude založen na reálných datech a v čase pravidelně aktualizován. 8.1.2 Příprava destigmatizačních kampaní tematicky koncipovaných pro konkrétní cílové skupiny (obecná veřejnost, ohrožená školní mládež, střední a vyšší zdravotnický personál, pedagogičtí pracovníci aj.).
Odhad nákladů města	300 000,- Kč
Opatření 8.2	Koordinovaná spolupráce odborníků reprezentující mezioborový a mezisektorový přístup včetně zapojení lidí s žitou zkušeností
Popis	Pro potřeby účinné implementace vybraných opatření a aktivit je nezbytné zajištění specifické koordinační a koncepční práce odborné pracovní skupiny, kterou bude i nadále zajišťovat Městský koordinační tým pro oblast drog a závislostí. Jedná se o expertní poradenství pro oblast epidemiologie a výzkumu, oblast služeb pro uživatele a závislé, oblast drogové politiky a další s ohledem na aktuální potřeby po dobu trvání celého implementačního období.
Termín	31. 12. 2020
Participující subjekty	SMB (Městský koordinační tým pro oblast drog a závislostí)
Aktivita	8.2.1 Zajištění fungování Městského koordinačního týmu pro oblast drog a závislostí po celé období 2020–2021.
Odhad nákladů města	240 000,- Kč

Strategický cíl 9	Pravidelný monitoring a evaluace v oblasti drog a závislostí
Opatření 9.1	Evaluace nových projektů v oblasti užívání drog, gamblingu a závislostí ve městě
Popis	Pro udržitelnost, obhajitelnost a rozvoj nových projektů je nutná jejich důkladná evaluace, která zpravidla přesahuje rámec možností realizátora. Toto opatření podpoří evaluační projekty realizátorů inovativních projektů, které budou zajišťovány externím subjektem a povedou k vyhodnocení projektu v takové formě, která bude použitelná pro obhajobu dalšího pokračování.
Termín	31.12. 2021
Participující subjekty	Komunitní adiktologické služby, výzkumné instituce
Aktivita	9.1.1 Evaluační výzkumné projekty.
Odhad nákladů města	300 000,- Kč
Opatření 9.2	Mapování nových lokalit
Popis	Prostředí, ve kterém dochází k problémům se závislostním chováním, se dynamicky proměňuje, a realizátoři projektů a služeb se musí těmto proměnám přizpůsobovat. Před vstupem do nové lokality je důležité nejprve provést analýzu místní situace, která realizátorům pomůže v rozhodování o rozsahu potřebných služeb a zároveň také o nejvhodnějších metodách, které by měly být použity. Toto opatření podpoří projekty zaměřené na tento typ analytické práce.
Termín	Po celou dobu trvání AP
Participující subjekty	Komunitní adiktologické služby, ostatní komunitní služby, výzkumné instituce
Aktivita	9.2.1 Projekty zaměřené na mapování a analýzu nových lokalit s předpokládaným zvýšeným výskytem závislostního chování.

Odhad nákladů města	150 000,- Kč
---------------------------	--------------

4 Hodnocení a plnění Akčního plánu za období 2020–2021

Monitoring a evaluaci jednotlivých opatření a aktivit Akčního plánu bude zajišťovat Koordinační centrum prevence Odboru sociální péče Magistrátu města Brna, konkrétně protidrogový koordinátor ve spolupráci s Městským koordinačním týmem pro oblast drog a závislostí.

Implementace Akčního plánu Strategie politiky města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2020–2021 bude maximálně využívat existující organizační struktury, institucionálního rámce a dlouhodobé fungující spolupráce v rámci sítě realizátorů poskytovaných služeb.

Funkci garanta Strategie a Akčního plánu přebírá oddělení Koordinační centrum prevence Odboru sociální péče MMB, které je zodpovědné za plnění aktivit jednotlivých opatření, včetně vyhodnocování a monitoringu. Při plnění definovaných aktivit se předpokládá spolupráce s externími subjekty, organizacemi a institucemi, jež zaujmou roli realizátorů aktivit prostřednictvím dotačních titulů z rozpočtu města, popř. jiných zdrojů.

Funkci výkonného koordinátora monitorovacích a hodnoticích aktivit zastává protidrogový koordinátor Koordinačního centra prevence Odboru sociální péče MMB. Vedle průběžného monitoringu a hodnocení plnění jednotlivých aktivit, respektive opatření, bude po uplynutí doby platnosti Akčního plánu Strategie politiky města Brna v oblasti drog a závislostí za období 2020–2021 zpracována Informativní zpráva o průběhu realizace, která bude předložena Radě města Brna.

Tato informativní zpráva bude obsahovat zejména:

- informace o realizaci jednotlivých opatření a dílčích projektů
- zdůvodnění odchylek od plánovaného průběhu realizace

V případě potřeby aktualizace bude dokument znovu podroben procesu schválení příslušnými orgány města a poté zveřejněn na internetových stránkách města.

Použité zkratky

AP	Akční plán
FN Brno	Fakultní nemocnice Brno
JMK	Jihomoravský kraj (Krajský úřad Jihomoravského kraje)
MKTDZ	Městský koordináční tým pro oblast drog a závislostí
MMB	Magistrát města Brna
NNO	nestátní neziskové organizace
PN Brno	Psychiatrická nemocnice Brno
PPP Brno	Pedagogicko-psychologická poradna Brno
SMB	Statutární město Brno

Strategická mapa pro Akční plán v oblasti drog a závislostí na období 2020–2021

Strategický cíl 1 Nestigmatizující a kvalitní zdravotní a sociální péče	Strategický cíl 2 Okamžitá pomoc a komplexní podpora směřující k zotavení	Strategický cíl 3 Specializovaná nízkoprahová péče	Strategický cíl 4 Kvalitní prevence a včasné řešení problémů s užíváním drog a závislostí u dětí a mladistvých	Strategický cíl 5 Dostupná odborná pomoc pro rodinu a blízké	Strategický cíl 6 Snížení rizik v oblasti nočního života a rekreačního užívání drog	Strategický cíl 7 Koncepční regulace hazard. hraní a podpora prevence gamblingu	Strategický cíl 8 Koordinace, informovanost, provázanost	Strategický cíl 9 Pravidelný monitoring a evaluace v oblasti drog a závislostí
Opatření 1.1. Přístup k nestigmatizující zdravotní péči pro osoby se závislostním chováním	Opatření 2.1 Fungování specializovaného multidisciplinárního týmu zajišťujícího zejména okamžitou pomoc v krizi s možností detoxifikace v různých formách	Opatření 3.1 Zvýšení dostupnosti specializovaných nízkoprahových služeb	Opatření 4.1 Zvyšování informovanosti a kompetencí rodičů a pedagogů v otázkách drog a závislostí	Opatření 5.1 Rozšíření zaměření specializovaných služeb na práci s celými rodinami, rodinnými příslušníky a blízkými závislých	Opatření 6.1 Podpora aktivit vedoucích k prevenci ohrožení zdraví a bezpečnosti v důsledku užití drog v prostředí zábavy a nočního života	Opatření 7.1 Podpora léčebných a sociálních programů pro hráče a rodiny zejm. ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí	Opatření 8.1 Podpora provázanosti jednotlivých služeb a srozumitelné a racionální informování veřejnosti o rizicích závislostí a možnostech pomoci	Opatření 9.1 Evaluace nových projektů v oblasti užívání drog, gamblingu a závislostí ve městě
Opatření 1.2 Rozšíření možností různých forem bydlení pro osoby se závislostním chováním	Opatření 2.2 Zřízení specializované telefonické a internetové krizové linky provázané s multidisciplinárním týmem pracujícím formou Case managementu	Opatření 3.2 Specializovaná péče pro skupiny uživatelů drog se zvýšeným rizikem stigmatizace nebo mnohočetnými potřebami			Opatření 6.2 Podpora kulturního rozvoje klubů se zohledněním principu snižování rizik	Opatření 7.2 Prevence online a kurzového sázení	Opatření 8.2 Koordinovaná spolupráce odborníků reprezentující mezioborový a mezisektorový přístup vč. zapojení lidí s žitou zkušeností	Opatření 9.2 Mapování nových lokalit

Materiál byl postupně projednán v orgánech města:

Komise sociální RMB

19. 9. 2019

Rada města Brna

9. 10. 2019

Zastupitelstvo města Brna

5. 11. 2019

Usnesení:

Rada města Brna schválila Akční plán Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2020–2021 na své schůzi č. R/ konané dne 9. 10. 2019.

Statutární město Brno

Magistrát města Brna | Odbor sociální péče | 2019

